

FV-12. sz. útmutató

Fizikai védelemmel kapcsolatos jelentési rendszer

Verzió száma:

3.

(Új, műszakilag változatlan kiadás)

2018. október

Kiadta:

Fichtinger Gyula
az OAH főigazgatója
Budapest, 2018

A kiadvány beszerezhető:
Országos Atomenergia Hivatal
Budapest

FŐIGAZGATÓI ELŐSZÓ

Az Országos Atomenergia Hivatal (a továbbiakban: OAH) az atomenergia békés célú alkalmazása területén működő, önálló feladat- és hatáskörrel rendelkező, országos illetékességű központi államigazgatási szerv. Az OAH-t a Magyar Köztársaság Kormánya 1990-ben alapította.

Az OAH jogszabályban meghatározott közfeladata, hogy az atomenergia alkalmazásában érdekelt szervektől függetlenül ellássa és összehangolja az atomenergia békés célú, biztonságos és védett alkalmazásával, így a nukleáris és radioaktív hulladék-tároló létesítmények, nukleáris és más radioaktív anyagok biztonságával, nukleárisveszélyhelyzet-kezeléssel, nukleáris védettséggel kapcsolatos hatósági feladatokat, valamint az ezekkel összefüggő tájékoztatási tevékenységet, továbbá javaslatot tegyen az atomenergia alkalmazásával kapcsolatos jogszabályok megalkotására, módosítására, és előzetesen véleményezze az atomenergia alkalmazásával összefüggő jogszabályokat.

Az atomenergia alkalmazása hatósági felügyeletének alapvető célkitűzése, hogy az atomenergia békés célú felhasználása semmilyen módon ne okozhasson kárt a személyekben és a környezetben, de a hatóság az indokoltnál nagyobb mértékben ne korlátozza a kockázatokkal járó létesítmények üzemeltetését, illetve tevékenységek folytatását. Az alapvető biztonsági célkitűzés minden létesítményre és tevékenységre, továbbá egy létesítmény vagy sugárforrás élettartamának minden szakaszára érvényes, beleértve létesítmény esetében a tervezést, a telephely-kiválasztást, a létesítést, az üzembe helyezést és az üzemeltetést, valamint a leszerelést, az üzemem kívül helyezést és a bezárást, radioaktív hulladék-tárolók esetén a lezárást követő időszakot, radioaktív anyagok alkalmazása esetén a szóban forgó tevékenységekhez kapcsolódó szállítást és a radioaktív hulladék kezelését, míg ionizáló sugárzást kibocsátó berendezések esetén azok üzemeltetését és karbantartását.

Az OAH a jogszabályi követelmények teljesítésének módját az atomenergia alkalmazóival egyeztetett módon, világos és egyértelmű ajánlásokat tartalmazó útmutatókban fejti ki, azokat az érintettekhez eljuttatja, és a társadalom minden tagja számára hozzáférhetővé teszi. Az atomenergia alkalmazásához kapcsolódó nukleáris biztonsági, védettségi és non-proliferációs követelmények teljesítésének módjára vonatkozó útmutatókat az OAH főigazgatója adja ki.

Az útmutatók alkalmazása előtt mindig győződjön meg arról, hogy a legújabb, érvényes kiadást használja! Az érvényes útmutatókat az OAH honlapjáról (www.oah.hu) töltheti le.

ELŐSZÓ

A fizikai védelem nemzetközileg elfogadott alapjait a nukleáris anyagok fizikai védelméről szóló egyezmény kihirdetéséről szóló 1987. évi 8. törvényerejű rendelet, valamint a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség (NAÜ) keretében 1979-ben elfogadott és az 1987. évi 8. törvényerejű rendelettel kihirdetett, a nukleáris anyagok fizikai védelméről szóló Egyezménynek a NAÜ által szervezett diplomáciai konferencia keretében, 2005. július 8-án aláírt módosítása kihirdetéséről szóló 2008. évi LXII. törvény, valamint a nukleáris terrorcselekmények visszaszorításáról szóló Nemzetközi Egyezmény kihirdetéséről szóló 2007. XX. törvény határozza meg.

A nemzetközi egyezményben vállaltak hazai alkalmazásának legfelső szintjét az 1996. évi CXVI. törvény (a továbbiakban: Atv.) képviseli, amely tartalmazza a nukleáris védettség alapelveit és megteremti a fizikai védelem részletes szabályozásának kereteit.

Az Atv. felhatalmazása alapján kiadott – az atomenergia alkalmazása körében a fizikai védelemről és a kapcsolódó engedélyezési, jelentési és ellenőrzési rendszerről szóló – 190/2011. (IX. 19.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) tartalmazza a részletes jogszabályi követelményeket.

A jogszabályban meghatározott követelmények teljesítésére az OAH ajánlásokat fogalmazhat meg, amelyeket útmutatók formájában ad ki és az OAH honlapján közzétesz. Jelen útmutató az engedélyesek önkéntes alávetésével érvényesül, nem tartalmaz általánosan kötelező érvényű normákat.

A hatósági felügyeleti tevékenységhez kapcsolódó engedélyezési és ellenőrzési eljárások gyors és akadálymentes lefolytatásának érdekében az OAH az engedélyeseket az útmutatókban foglalt ajánlások minél teljesebb követésére ösztönzi.

Az útmutatókban foglaltaktól eltérő módszerek alkalmazása esetén az OAH az alkalmazott módszer helyességét, megfelelőségét és teljes körűségét részleteiben vizsgálja, ami hosszabb ügyintézési idővel, külső szakértő igénybevételével és további költségekkel járhat. Ha az engedélyes által választott módszer eltér az útmutató által ajánlottól, az eltérést indokolnia kell.

Az útmutatók felülvizsgálata az OAH által meghatározott időszakonként, vagy az engedélyesek javaslatára soron kívül történik.

A fenti szabályozást kiegészítik az engedélyesek, illetve más, a nukleáris energia alkalmazásában közreműködő szervezetek (tervezők, gyártók stb.) belső szabályozási dokumentumai, amelyeket az irányítási rendszerükkel összhangban készítenek.

TARTALOMJEGYZÉK

1. BEVEZETÉS	6
1.1. Az útmutató tárgya és célja	6
1.2. Vonatkozó jogszabályok és előírások	6
2. MEGHATÁROZÁSOK	7
3. AZ ÚTMUTATÓ AJÁNLÁSAI	8
3.1. Jogszabályi követelmények	8
3.2. Általános megfontolások	9
3.3. Eseti jelentési kötelezettség	9
3.4. Kivizsgálás	9
4. MELLÉKLETEK	11
1. sz. melléklet	11
Azonnali jelentésköteles események	11
2. sz. melléklet	12
Nem azonnali jelentésköteles események	12
3. sz. melléklet	13
Hatóságok elérhetőségei	13

1. BEVEZETÉS

1.1. Az útmutató tárgya és célja

Az útmutató ajánlásokat tartalmaz a Rendelet előírásainak teljesítésére.
Részletesen útmutatást nyújt a hatóság részére adandó eseti jelentésekhez.

1.2. Vonatkozó jogszabályok és előírások

A nukleáris védelemmel kapcsolatos követelmények jogszabályi háttérét az Atv. és a Rendelet biztosítja.

2. MEGHATÁROZÁSOK

Az útmutató az Atv. 2. §-ában, valamint a Rendelet 2. §-ában ismertetett meghatározásokon kívül az alábbi definíciókat tartalmazza.

Fizikai védelmi jelentésköteles esemény

A normál működési állapotban történő azon fizikai védelmi vonatkozású esemény, amely a nukleáris, vagy más radioaktív anyag, nukleáris létesítmény fizikai védelmét számottevő mértékben kedvezőtlenül befolyásolja.

Fizikai védelmi szempontból ellenőrzött terület

Az a terület ahol a nukleáris, vagy más radioaktív anyag, illetve a nukleáris létesítmény védelme érdekében fizikai védelmi rendszert működtetnek.

Fizikai védelmi szempontból kockázatot jelentő tárgyak, anyagok

Fegyverek, robbanóanyagok és egyéb anyagok, amelyek kémiai/fizikai tulajdonságaik által alkalmasak szabotázs cselekmény végrehajtására. Az egyéb anyagok esetében az anyag mennyiséget is mérlegelni kell.

Fokozottan őrzött zóna

Az őrzött zónán belül elhelyezkedő fizikai gáttal körülvett olyan terület, ahol fizikai védelmi szempontból létfontosságú terület, vagy területek helyezkednek el.

Hatóság

OAH és az Országos Rendőr-főkapitányság

Őrzött zóna

Fizikai gáttal/gáttal körülvett olyan terület, ahol nukleáris, vagy más radioaktív anyag alkalmazása, tárolása, vagy nukleáris létesítmény biztonsága szempontjából fontos rendszereinek, rendszerlemeinek üzemeltetése történik.

3. AZ ÚTMUTATÓ AJÁNLÁSAI

3.1. Jogszabályi követelmények

A Rendelet előírja, hogy:

33. §

„Adatszolgáltatás, jelentési rendszer

(1) A kötelezett a detektálást követően azonnal, de legfeljebb két órán belül köteles jelenteni az OAH-nak és a rendőrségnek a nukleáris védelemmel összefüggő vagy a fizikai védelmi rendszert érintő bármilyen szabotázsra vagy jogtalan eltulajdonításra irányuló magatartást és tevékenységet.

(2) Az (1) bekezdés alapján bejelentett esemény körülményeit, valamint a fizikai védelmi rendszer működését a kötelezett köteles megvizsgálni, és a vizsgálat eredményéről, továbbá az esetleges javító intézkedésekről az esemény bekövetkezésétől számított 30 napon belül jelentést benyújtani az OAH és a rendőrség részére.

(3) A nukleáris létesítmény, valamint átmeneti és végleges radioaktív hulladék-tároló engedélyese évente értékeli a fizikai védelem szervezeti és technikai alrendszerének működését az előző évre vonatkozóan, és az értékelést minden év január 31-ig benyújtja az OAH és a rendőrség részére.

(4) Az értékelés tartalmi követelményei a következők:

a) vezetési és szervezeti változások bemutatása;

b) technikai alrendszer átalakításainak ismertetése;

c) őrzésvédelmi kultúra helyzetének értékelése;

d) végrehajtott fizikai védelmi képzés és gyakorlatok értékelése;

e) jelentésköteles események összefoglaló értékelése;

f) elhatározott javítóintézkedések végrehajtásának állapota; továbbá

g) azon kiinduló események elemzése, amelyek ésszerűen feltételezhető szándékos emberi tevékenység eredményeként a nukleáris védelem, a nukleáris biztonság vagy a sugárvédelem szintjének csökkenéséhez, továbbá rendkívüli esemény kialakulásához vezethetnek.

(5) Az OAH és a rendőrség a fizikai védelmi rendszer működőképességének és hatékonyságának ellenőrzése érdekében további adatszolgáltatást írhat elő a kötelezett számára.”

3.2. Általános megfontolások

Az eseti jelentés célja, hogy az engedélyes – a nukleáris létesítmény üzemeltetője, a nukleáris vagy más radioaktív anyag birtokosa – azonnali, majd írásban részletezett jelentésben információt szolgáltatson az illetékes hatóságok részére a fizikai védelem területén, azaz a nukleáris anyagok, a radioaktív sugárforrások vagy radioaktív hulladékok tárolása, alkalmazása vagy szállításakor, illetve a nukleáris létesítmény biztonsága szempontjából fontos rendszereinek/rendszerlemeinek üzemeltetésekor bekövetkezett jelentésköteles eseményekről. Az eseti jelentést a fizikai védelemmel összefüggő rendkívüli esemény bekövetkezését követően kell az illetékes hatóságoknak benyújtani.

3.3. Eseti jelentési kötelezettség

A fizikai védelemmel összefüggő jelentésköteles eseményeket az engedélyesnek az illetékes hatóságoknak be kell jelentenie. Az eseti jelentési kötelezettséget a következők szerint kell teljesítenie:

- a) Azonnali bejelentési kötelezettség alá tartozó eseményt azonnal, de nem később, mint a bekövetkezést (észlelést) követő 2 órán belül telefonon kell bejelenteni.
- b) Azonnali bejelentési kötelezettség alá tartozó eseményt a szóbeli bejelentés mellett írásban is meg kell erősíteni a következő munkanapon.
- c) A nem azonnali bejelentési kötelezettség alá tartozó eseményeket a következő munkanapon írásban kell bejelenteni.

A jelentésköteles események körét az 1. és 2. mellékletek tárgyalják.

A szóbeli bejelentés tartalmazza:

- az esemény rövid leírását (különösen a pontos időpontját, helyét);
- a megtett és tervezett intézkedéseket.

Az írásos bejelentés tartalmazza:

- az esemény rövid leírását;
- a megtett és tervezett intézkedéseket és azok eredményességének és várható hatásának leírását.

3.4. Kivizsgálás

Az engedélyes minden jelentésköteles eseményt kivizsgál.

Fizikai védelemmel kapcsolatos jelentési rendszer

Az esemény kivizsgálási jelentését a bekövetkezést (észlelést) követő 30 napon belül kell benyújtani a hatósághoz.

A kivizsgálási jelentés tartalmazza:

- a) az esemény összefoglaló értékelését,
- b) az esemény részletes leírását,
- c) az esemény okát,
- d) az esemény fizikai védelmi értékelését,
- e) a személyzet tevékenységének, és
- f) az előírások megfelelőségének értékelését,
- g) a hasonló események elkerülésére előírányzott javító intézkedéseket.

4. MELLÉKLETEK

1. sz. melléklet

Azonnali jelentésköteles események

1. Szabotázs vagy annak kísérlete, illetve a szabotázsra vonatkozó hitelt érdemlő fenyegetés.
2. Nukleáris anyag vagy más radioaktív anyag jogtalan eltulajdonítása, annak kísérlete vagy a nyilvántartott készletében mutatkozó hiány.
3. Nukleáris vagy más radioaktív anyaggal elkövetett közveszélyokozás, környezetkárosítás.
4. Nukleáris létesítmény technológiai rendszereinek, rendszerlemeinek, illetve a fizikai védelmi rendszer rosszszándékú kezelése, vagy azok normál működésének szándékos megzavarása.
5. A fizikai védelmi rendszer olyan meghibásodása, egyéb okból bekövetkező működésképtelensége, illetve olyan ismert fenyegetettség, amelyekre nem történt megfelelő válaszingtezkedés.
6. Engedély nélküli belépés az őrzött zónába, fokozottan őrzött zónába, vagy belső zónába.
7. Fizikai védelmi szempontból kockázatot jelentő tárgyak, anyagok engedély nélküli beszállítása az őrzött zónába, fokozottan őrzött zónába, vagy belső zónába.
8. Fizikai védelemmel összefüggő titoksértés.

2. sz. melléklet**Nem azonnali jelentésköteles események**

1. Őrszolgálat előírt létszámában mutatkozó létszámhiány, amit egy órán belül nem sikerül pótolni.
2. Őrzésvédelmi személyzet fegyverhasználatával kapcsolatos események.
3. A biztonságtechnikai rendszer rendszerelemeinek egy védelmi szakaszra vonatkozó 24 órát meghaladó olyan meghibásodása, melynek során az adott védelmi szakasz működőképessége nem volt biztosítva.

3. sz. melléklet

Hatóságok elérhetőségei

ORFK

Telefon: Hivatali munkaidőben: 06-1-443-56-19, munkaidőn kívül ORFK főügyelet: 06-1-461-51-30

Fax: Hivatali munkaidőben: 06-1-443-55-12, munkaidőn kívül ORFK főügyelet: 06-1-461-51-32

E-mail: igrend.orfk@orfk.police.hu

OAH

Folyamatosan hívható ügyeleti telefonszám: 06-20-5475656

Fax: +06-1-4364875

Email: sg@haea.gov.hu